

Óneyðugur skattalætti hjá reiðarum

Enn einaferð hava vit so hoyrt og sæð ein reiðara, hesaferð Bjarta Mohr í SVF týskvöldið, argument- era fyri tí óneyðuga og skaðiliga skattalættanum hjá fiskimonnum, sum reiðarar í veruleikanum fáa ágóðan av.

Skattalættin varð gjørdur fyri at hjálpa reiðarum.

Í fyrsta lagi er als ikki talan um skattalætta til fiski- menn. Skattalættin verður á pappírinum givin til fiski- menn, men tá skattalættin varð framlagdur fyri fyra árum síðan, tá var grund- gevingin ein heilt onnur. Grundgevingin var nevni- lila, at fiskimenn fingi meira hýru aðrastaðni, og av tí at føroyskir reiðarar vóru so illa fyri, og ikki høvdu ráð at geva fiski- monnum meira hýru, so varð neyðugt at geva fiski- monnum ein skattalætta, so føroyskir reiðarar kundu sleppa bíligari. Sostatt er skattalættin til fiskimenn einki annað enn ein studningur frá landskass- anum til føroyskar reiðarar.

Hesin skattalætti(studn-

ingur) var skaðiligur í 1997, og er tað enn meira nú. Ein undrast yvir, at nú inntøkurnar hjá føroyska feskfiskafлотanum (bæði hjá reiðarum og fiski- monnum), eru vaksnar útið 50% tey seinastu fyra árinu, at einki uppskot er komið um at avtaka henda reiðarastudning.

Fiskimenn fáa meir fyrri skattakrónurnar enn nógv onnur í føroyska samfelag- num.

Reiðarar og ikki skatta- borgarin eiga at gjalda fiskimonnum fyri harð- balnu arbeidsumstøðurnar og teir longu arbeidssdag- arnar.

Fiskimenn hava munandi longri arbeidssdag enn van- ligir arbeidss dagar uppi á landi og ofta eru arbeidss- umstøðurnar vánaligar. Tí eru vit flestøll samd um, at fiskimenn eiga at fáa munandi meira enn t. d. ein sum arbeidir 8 til 5 arbeiði uppi á landi. Men sum í øðrum vinnum er tað arbeidsgævarin, ið eigur at gjalda fyri langar arbeidss- dagar og strævið arbeiði. Í tann mun at strævna arbeið- ið hjá fiskimonnum førir til, at teir verða útslitnir og tí fáa styttri arbeidslív enn onnur, so eiga teir eisini at fáa hægri løn fyri hetta.

Men tað er arbeidsgævarin

hjá teimum, sum hefur ábyrgdina av arbeidssum- støðunum, sum eigur at gjalda fyri tað, og ikki landskassin.

Fiskimenn fáa meir fyrri skattakrónurnar enn nógv onnur í føroyska samfelag- num.

konunum hjá fiskimonnum (og teimum sjálvum) um tey gerast sjúk og skulu á sjúkrahús. Harumframt verður skatturin nýttur at taka sær av ommunum hjá fiskimonnum, tá hava brúk fyri heimahjálp og til at taka sær av abbunum hjá fiskimonnum, tá teir skulu á ellisheim.

Ein og hvør í arbeidss- førum aldri kann við at hugsa seg eitt lítið sindur um, sannføra seg sjálvan um at tað er sera lítið vit sjálvi fáa aftur av goldnu skattakrónunum.

Tískil fáa t. d. vit sum eingi børn hava nógv minni fyrri skattakrónurnar enn fiskimenn. Sjálvur krevji eg ikki lægri skatt av hesi orsök. Eg taki undir við at skúlagongd skal vera ókeypis, og at vit taka okk- um av teimum gomlu. Eg rokni við at flestu fiski- menn taka undir við væl- ferðarsamfelagnum.

Eitt av fáu dømunum, har fiskimenn helst fáa minni fyrri skattapeningin, enn onnur, er at vit sum arbeiða á landi nýta vegakervið minni enn onnur. Men heldur ikki sjónarmið er heilt beint, tí húskið hjá

fiskimonnum nýtir vega- netið nógv meir enn tey, sum búgva á útoyggjunum.

Tað er tí undarligt, at hoyra reiðarar og yvirmenn við milliðainntøkum, krevja skattalætta, vælvi- andi at teir krevja somu vælferðartænastur sum onnur frá samfelagnum til teirra egnu familjur.

Skattaborgarin hevur goldið fyri skipini hjá feskfiskareiðarunum.

Mest margháltligt er tað tó, at hoyra feskfiskareiðarar, t. d. Bjarta Mohr argument- era fyri hesum skattalætt- um. Í fyrsta lagi tí talan ikki er um skattalætta til fiski- menn, men um studning til reiðarar. Í øðrum lagi skal ein minnast til, at tá pen- ingastovnararnir stóðu at fara á heysin, og máttu bjargast av skattaborgaranum, so fingi feskfiskareiðarar keypt skipini aftur fyri ein brotpart av tí sum skipini stóðu í. Oftast vóru skipini seld reiðarunum fyri um- leið 30 prosent av tí tey stóðu í. Tapini í pening- stovnunum av føroyska fiskiflotanum vóru goldin av føroyska skatt-

gjaldaranum.

Føroyski skattgjaldarin hevur sostatt goldið 70 prosent av virðinum av fesk- fiskafлотanum sum óbein- leiðis stuðul til feskfiska- reiðarar. Tað er tí skaðiligt fyri búskapin og førir til yvirkapasitet í fiskivinnuni at geva enn meira studning til reiðarar við at halda hjá fiskimonnum niðri.

Trygging móti vánaligum fiskiskapi.

PS. Bjarti Mohr sigur skattalættan vera neyðug- an, tí fiskimenn hava so ójavna inntøku. Henda grundgeving er heldur ikki røtt. Lógirnar um minstu- løn og minstaforvinning syrgja fyri, at fiskimenn fáa eina hampuliga góða inn- tøku, sjálvt um eingin fisk- ur er at fáa. Eisini hesar skipanir verða goldnar av skattgjaldaranum.

Kappast um at vera fyrstur at bora

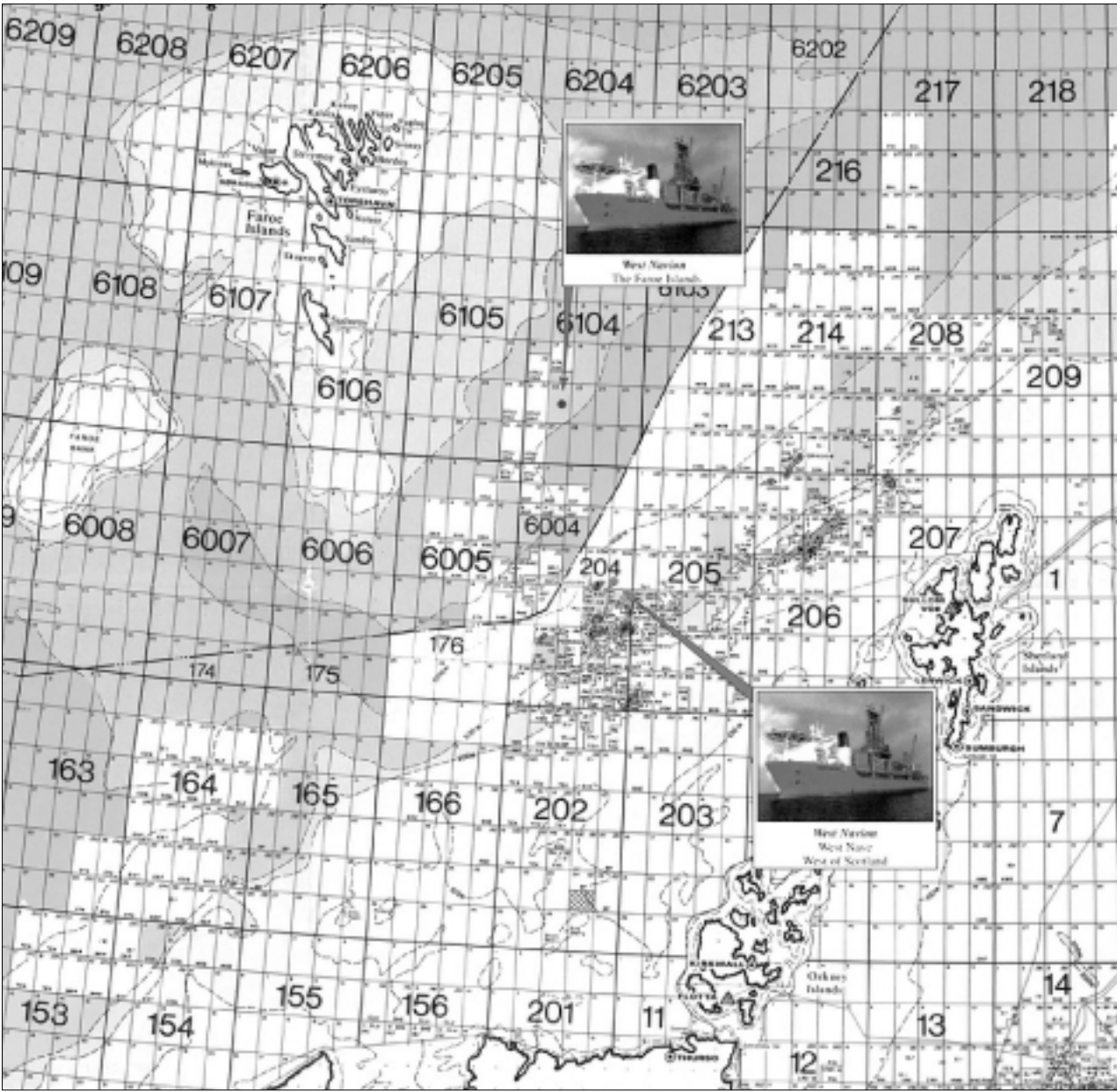
Tað verður um reppi- ið, hvat av teimum báðum oljufeløg- unum, BP og Statoil, sum verður fyrst at seta borin í føroysku undirgrundina. Kann vera, at tað verður Statoil, sum hevur munin, tá avtornar. Bæði lögmaður og oljuráðharrin verða ætlandi hjástæddir, tá boringin byrjar

STARTSKOT TIL OLJULEITING

Jan Müller

Sum tíðin hevur gingið seinastu mánaðirnar hevur fyrst annað felagið staðið til at byrja fyrst, síðani hitt. Og so hava tey liðið borð um borð. Nú kann verða spurt, um hetta hevur nakran týðning fyri feløgini! Neyvan, um hugsað verður um endamálið sjálvt: at finna olju. Men nakað av prestisju er kortini í, hvat felag tað verður, sum setir borin í fyrst. Eitt nú tí at bæði lögmaður og olju- málaráðharrin eftir ætlanini skulu vera umborð, tá trýst verður á startknøttin, ella stutt eftir at boringin er byrjað.

Eyðun Elttør, landsstýris- maður sigur, at sjálvt um tað ikki er vanligt í øðrum londum, at lögmaður og oljuráðharrin fara umborð á boripall, tá boring byrjar, so hevði tað verið uppá sitt pláss hesaferð. Lögmaður sigur, at hann hevur frætt okkurt um, at hann mögu- liga skal umborð, tá byrjað verður at bora. Sjálvur heldur hann hetta vera so mikið stóra hending fyri Føroyar, at hann hevði verið fegin at fingið slíka innbjóðing.

Eftir tí Sosialurin skilur, so er tað nú heilt greitt, at boringarnar byrja umleið 15. juli ella møguliga nakað fyrr. Boripallurin Sovereign Explorer, ið skal bora fyri Statoil, Philips, Veba og Enterprise, kemur á boristaðið »Longan« umleið 5-7. juli. Síðani skal hann ankrast upp, og tað tekur so nakrar dagar. Boriskipið West Navion, sum skal bora fyri BP, verður á boristaðnum

»Svínoy« í seinasta lagi 15. juli, men okkurt kundi bent á, at tað verður eina lítila viku fyrr, so mikið skjótt hevur gingist við arbeiðin- um hinumegin markið. Tosað verður tí helst um tðar- skeiðið millum 8. og 15. juli, at tað verður byrjað at bora. Og tað er í hesum sambandi, at lögmaður og oljumálaráðharrin skulu til at gera seg klárar at fara umborð á antin boripall ella boriskip – at verða eygleið-

arar til fyrstu boringina á landgrunninum nakrantíð. So nú fáa vit at síggja, hvør verður fyrr, BP ella Statoil. Men tá tað so kemur til at bora niður í lögini, har mett verður, at oljan finst, so fer tað at ganga skjótari hjá BP, tí tað er skjótari at bora við einum slíkum nútímans skipi enn við einum bori- palli.

Sosialurin skilur, at í báðum førum verður borað rættiliga djúpt, helst einar

góðar 4000 metrar niður. Blaðið skilur eisini, at bæði BP og Statoil fara at bora niður gjøgnum fleiri struk- turar ella prospekt, sum tað verður rópt á fákáli. Tvs. at møguleiki kann vera fyri at finna olju og gass í fleiri enn bara einum lagi. Nett- upp hetta ger boringarnar so mikið spennandi og lov- andi.

Nógv verður gitt um møguleikan fyri at raka við olju í fyrstu boringunum og

Kortið er spildurnýtt og siggja vit longu, at Smedvig, sum eigur boriskipið West Navion hevur markerað fyrstu boringina á føroyska landgrunninum. Pífurinn er tilvildarlaga settur. Boringin verður longur suðuri nær markið. Hinumegin markið er skipið við at bora fyri Conoco.

Skipari:

Vit løna tykkum øllum

Kári Petersen, búskaparfrøðingur

landið.

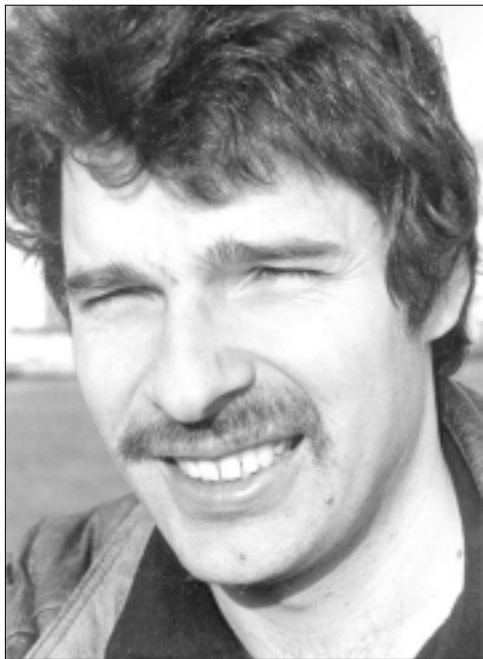
Bjarni Petersen leggur afturat, at tey gomlu hava gjøgnum eitt langt ar- beiðslív longu goldið fyri ein tryggan aldurdóm og fyri pláss á røktarheimi

Bjarni Petersen, skipari á rækjutrolaranum »Artic Viking« í Kollafirði er ikki heilt samdur við sjónarmið- unum, sum Kári Petersen, búskaparfrøðingur kom fram við í sjónvarpinum hóskvöldið.

Kári Petersen, heldur ikki, at tað er rætt, at fiski- menn fáa sersømdir og skattalætta og hann vísti á, at fiskimenn sanniliga eisini eru brúkarar av væl- ferðarsamfelagnum, sum onnur rinda fyri.

-Tað er júst tað vit gera og enntá meira enn fólk á landi. Vit tjena harðar valuta til landið og harvið eisini løn til búskaparfrøð- ingar, sjúkurstystar og onnur, sigur Bjarni Peter- sen, sum í morgin fer yvir aftur á Flemmish Cap, at

vinna harðan valuta til

Bjarni Petersen, skipari

Lögmaður fyrstu ferð hann vitjaði boripall í Norðsjónum sær fram til at vera til steðar, tá fyrsta boringin byrjar við Føroyar

Mynd: Jan Müller

Oljumálaráðharrin og figgjarmálaráðharrin her á vitjan í Alaska fyri at læra av teirra royndum. Nú sleppa vit so at gera okkara egnu royndir

Mynd: Jan Müller

Eyðun Elttør, oljumálaráðharri metir komandi mánaðirnar verða nakrar av teimum mest týðandi og áhugaverdu fyri Føroyar nakrantíð.

Mynd: Jan Müller

Nýtt frá Ásu

Nýggj rør

Takið sól frá kl. 09.00 til 23.00

Hetta vikuskiftið:

Sertilboð 10 min fyri 10 kr.

hjá Ásu

Niels Finsensgøta 30
Tlf. 316077
Hvønn dag frá 09.00-23.00